

Commissiedebat Klimaat en Energie – 22 juni 2022

Om fossiele bronnen zo snel mogelijk te vervangen door hernieuwbare energie uit Nederland (oranje-groene energie) zijn nu krachtige en urgente ingrepen nodig. Uitstel van deze beslissingen tot 2023 betekent dat het doel van 55% tot 60% CO₂-reductie in 2030 uit beeld raakt en dat we achter de feiten blijven aanlopen. Als alle technische mogelijkheden en beleidsinstrumenten op zeer korte termijn worden ingezet zijn de doelen wél haalbaar en kunnen we in 2030 voldoende energie besparen en duurzame energie maken en transporteren voor onze industrie, huizen en auto's. Dit is bovendien cruciaal voor betaalbaarheid, uitvoerbaarheid en draagvlak. Daarom pleit de NVDE voor een aanvullend maatregelenpakket uiterlijk op Prinsjesdag.

Zonder snelle beslissingen raken de klimaatdoelen buiten bereik

Op 13 juni is een [serie rapporten van het Uitvoeringsoverleg Elektriciteit en Netbeheer Nederland](#) gepubliceerd over de extra elektriciteitsopgave richting 2030 en daarna. Er is bijna twee keer zoveel elektriciteit nodig in 2030 als tijdens het Klimaatakkoord. Door het verhogen van de klimaatdoelen en door elektrificatie in alle sectoren en de volumegroei van groene waterstof, is er veel meer duurzame elektriciteit nodig. Die elektrificatie en groene waterstof zijn nodig om te zorgen dat de uitstoot van deze sectoren fors omlaag gaat en aardgas, aardolie en steenkool vervangen worden. Netto betekent dit energiebesparing, omdat elektriciteit een efficiëntere vorm van energie is. Snelle en ingrijpende actie is essentieel: met de huidige doorlooptijden is 2030 voor veel opties al 'morgen' of zelfs 'gisteren'.

- Een verdubbeling van de elektriciteitsvraag (tot 206 TWh) en een halvering van de emissies (naar 6,1 Mton) ten opzichte van het Klimaatakkoord zijn nodig én mogelijk, beschrijft de werkgroep Extra Opgave in het [rapport 'Alles uit de kast'](#). Er zijn vijf technische opties, die alle vijf versneld moeten worden:
  - **windenergie/waterstof op zee**; onder meer door tempo te houden in de uitrol van wind op zee en het mogelijk versnellen van de planning van tenders
  - **kleinschalige zonne-energie**
  - **wind- en zonne-energie op land**
  - **CO₂-vrije regelbare elektriciteitscentrales**; ontwikkel een concrete routekaart voor CO₂-vrij flexibel vermogen en een techniek-neutraal ondersteuningsmechanisme ([rapport 'Naar een CO₂-vrij elektriciteitssysteem in 2035'](#))
  - **import van groene waterstof**

- Cruciale randvoorwaarden zijn voldoende energie-infrastructuur, een flexibeler energiesysteem, snellere procedures en besluitvorming, ruimtelijke en ecologische inpassing, volwaardige betrokkenheid van de omgeving, certificering en een gezonde businesscase voor investeerders.
- Het is een **enorme uitdaging om extra aanbodopties (alsmede duurzame warmtebronnen als aquathermie en geothermie) en hun inpassing in de energie-infrastructuur binnen een termijn van 2030 op de benodigde schaal te realiseren**. De geldende kaders uit het Klimaatakkoord zijn daarvoor niet voldoende: vérgaande aanvullende acties op korte termijn zijn nodig, met name om het elektriciteitsnet op orde te brengen. Krachtig ingrijpen van de Rijksoverheid is nodig om de doelen binnen bereik te halen concludeert [Netbeheer Nederland in de quickscan van het Coalitieakkoord](#). Zo zal de ontwikkeling van de vraag moeten voldoen aan extra eisen, bijvoorbeeld in het leveren van flexibiliteit en het ontlasten van het net.
- Daarnaast is het van groot belang dat er **snel duidelijkheid komt over de vraag naar hernieuwbare elektriciteit** om de onzekerheid die nog in de opgave zit te verkleinen en vraag en aanbod goed te matchen. De Routekaart Elektrificatie kan worden vertaald naar volumes per jaar, zoveel mogelijk gelijk oplopend met groei van wind en zon (zie ook de [motie Boucke c.s.](#)). Betrek dit bij de voorgenomen maatwerkafspraken met de industrie en de uitwerking van meer normerende maatregelen. Een helder groeipad van de vraag geeft netbeheerders, de duurzame energiesector én de industrie de duidelijkheid die noodzakelijk is om investeringen te doen.
- In het Ontwerp Beleidsprogramma Klimaat staat dat op korte termijn **een analyse volgt van aanvullende beleidsopties**, waaronder normerend beleid (pag. 11). De NVDE juicht dit toe. Echter: besluitvorming over aanscherping van het Beleidsprogramma is voorzien in het voorjaar van 2023. Dat betekent dat wetstrajecten en verdere concretisering dan nog moeten starten. **Wij stellen voor dit traject te versnellen: zorg voor een aanvullend maatregelenpakket uiterlijk op Prinsjesdag en neem uiterlijk in de Klimaatnota dit najaar de urgente aanvullende besluiten**. Zeker gezien de concrete rapporten die er nu liggen is er geen tijd te verliezen.

Alle technieken zijn nodig die ons onafhankelijk maken van fossiele brandstoffen

Nederland heeft alle vormen van duurzame energie en energiebesparing heel hard nodig om onze afhankelijkheid van (Russische) fossiele energie zo snel mogelijk af te bouwen en onze klimaatdoelen te halen. Daar is ook duurzame biomassa voor nodig. In maart [benadrukte het IEA](#) de belangrijke rol van bio-energie bij de vermindering van de afhankelijkheid van Russisch aardgas. Door de stop op subsidie voor nieuwe biomassaprojecten voor laagtemperatuurwarmte wordt het duurder en moeilijker om de warmtevraag voldoende te verduurzamen. Volgens [onderzoek van TNO](#) leidt het tot een kostenstijging van 1,5 tot 2,7 miljard euro, terwijl er al grote zorgen zijn over de hoge energieprijzen voor huishoudens, MKB en glastuinbouw.

- In de **kabinetsreactie op het IPCC-rapport** staat dat zoveel mogelijk mitigatieopties moeten worden benut, het afwijzen van meerdere opties (waaronder biomassa) leidt tot het onbereikbaar worden van onze klimaatdoelen.

Bovendien wijst het IPCC op de onmisbaarheid van negatieve emissies, waaronder CCS in combinatie met biograndstoffen (BECCS). Ook de kabinetsbrief over de contouren van het Nationaal Plan Energiesysteem vermeldt de cruciale rol van duurzame biograndstoffen en negatieve emissies.

- Zorg voor een **bronnenstrategie voor de warmtevoorziening in de gebouwde omgeving**, waarin ook de opbouw van alternatieve bronnen voldoende geborgd is en waarin wordt verzekerd dat niet teruggegrepen hoeft te worden op inzet van aardgas. Daarbij moeten collectieve en individuele warmte-oplossingen op een eerlijke manier met elkaar kunnen concurreren. Een voortvarende uitrol van warmtenetten en duurzame bronnen is cruciaal. Deze bronnen vullen elkaar aan, bijvoorbeeld door basislast (zoals geothermie) aan te vullen met pieklast (zoals bio-energie). Die regelbare warmtebronnen en warmteopslag behoeven extra aandacht.
- De **borging van duurzaamheid van biograndstoffen** is in Nederland op een hoog niveau; wij ondersteunen de inzet van Nederland in de EU voor een hoog ambitieniveau in de hernieuwbare energierichtlijn (RED).
- Werk samen met de glastuinbouwsector aan een samenhangend beleidspakket (beprijzing, normering en subsidie) gericht op de ambitie van de sector om in 2040 klimaatneutraal te zijn en de afhankelijkheid van duur aardgas snel af te bouwen. Het kabinet streeft daarbij naar **100% biogene CO₂ in de glastuinbouw** om te voorkomen dat alsnog een afhankelijkheid van fossiel blijft bestaan ([kabinetsbrief 22 april](#)). Dit laat zich moeilijk combineren met een subsidiestop: biomassa-inzet voor warmte in de glastuinbouw kan goed gecombineerd worden met CCU.
- Geef snel duidelijkheid over de **opschaling en normering van groen gas** en stel daarbij ambitieuze, maar wel met nu beschikbare technieken haalbare doelen (uitwerking Coalitieakkoord).

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De activiteiten bij meer dan 6000 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim €41 miljard en meer dan 250.000 werknemers.